

Oude Kerk, zondag 14 januari 2024

Afscheid, (her)bevestiging en verbintenis

ds. Johan Meijer

gelezen: Jesaja 62:1-5 en Johannes 2: 1-11

titel: wat wilt u van me?

overdenking

*Gemeente van de Heer die ons verschenen is,
lieve mensen van God,*

Wat wilt u van me? Zegt Jezus tegen zijn moeder, die bij Johannes hier geen naam heeft. Wat wilt u van me? Dat ene regeltje is in het verhaal over de Bruiloft te Kana het regeltje dat doorgaans de meeste vragen oproept.

Er was een bruiloft in Kana in Galilea en de moeder van Jezus was daar, en ook Jezus en zijn leerlingen waren op de bruiloft uitgenodigd. Het was op de derde dag, dat heeft betekenis. De derde scheppingsdag was in de joodse traditie de dag om te trouwen, waarbij we wel moeten weten dat een joodse bruiloft zeven dagen duurde. Er is genoeg voor iedereen

Dus drinken we samen,
Sla het vat maar aan
Ja, drinken we samen, niet alleen
Dan zullen we feesten zeven dagen lang
Dan zullen we feesten met elkaar

Nou ja, dát was dus het probleem. Op dag drie constateert de moeder van Jezus dat de wijn op is, nu al, en ze meldt het Jezus. Want nu zal het feest in het water vallen en dus sprak de moeder bezorgd tot haar zoon: Er is niet genoeg te drinken.

Wat wilt u van me? Antwoordt Hij.

Wat is dat voor antwoord? Is het een late puber die nu eindelijk wel eens verlost wil zijn van die eeuwige bemoeienis van zijn moeder? Is het een geërgerd antwoord omdat bij de moeder het glas altijd meer dan half leeg is en ze altijd aan het klagen is? Of is het neutraler: dat Jezus de opmerking van zijn moeder omzet in een vraag: Wat wilt u dat ik daar aan doe? Dat ene zinnetje alleen al roept veel vragen op.

Belangrijk is wat Jezus daarna zegt: Mijn tijd is nog niet gekomen. Mijn ure is nog niet gekomen. Het is nog niet zover dat Ik geheel kan onthullen wie ik ben en wat ik beteken voor de wereld. Onthullen is wel een toepasselijk woord, want wat in het verhaal gebeurt is dat het eerste tipje van de sluier wordt opgetild, het eerste teken van Jezus wordt getoond en dat is een lijn in het Johannes-evangelie, dat gaandeweg, tot in het Paasverhaal met tekenen zijn heerlijkheid wordt onthuld, stap voor stap.
Maar dan terug naar: wat wilt u van me?

Als je het Grieks, de grondtaal van het Nieuwe Testament, hier letterlijk vertaalt, lees je: Vrouw, wat is er tussen u en mij. Hier krijgt dat zinnetje een diepere betekenis, die er op duidt dat Jezus van een andere dimensie is dan zijn moeder. Dat Jezus van een andere dimensie is dan Moeder-Aarde. Johannes die dit evangelie vertelt werkt sterk met de tegenstelling: aarde-hemel, wereld-God. Hij begint er zijn evangelie mee: 'Het Woord was in de wereld, de wereld is door hem ontstaan en toch kende de wereld hem niet'.

Jezus maakt zijn moeder duidelijk dat er niet een normale moeder-zoon relatie is tussen hen, maar dat zijn komst van een andere orde is. En dat heeft uiteraard consequenties voor zijn leven en voor het hare. Voor deze zoon zal er geen bruiloft zijn, geen aardse althans. En via deze zoon zal ze geen grootmoeder worden. Het is dus ook een dramatisch moment, daar op die bruiloft, waar niet alleen de wijn op is, maar ook het besef doordringt dat zijn leven totaal anders zal zijn, en daarmee voortaan hun gezamenlijke leven.

Wat ook doordringt is dat de Moeder het inzicht krijgt dat Jezus in staat is het feest uit het water te tillen. Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is. Zij weet dat hij zijn gang moet kunnen gaan, zijn goddelijke gang. En zelf zet ze een stapje opzij en dat is niet minder dan een daad van vertrouwen.

Die goddelijke gang die hij vervolgens gaat is dat Jezus de bedienden van de bruiloft zegt: vul die watervaten daar met water tot de rand. Dat dezen ze. En ook: schep er nu wat uit, breng

het naar de ceremoniemeester. Ook dat deden ze. De ceremoniemeester die de hemelse dimensie nog niet snapt is nogal verbaasd over de kwaliteit van de wijn en zegt verbaasd tegen de bruidegom: hoe kan dit nou, het is toch normaal dat eerst de betere wijn geserveerd wordt en dan de mindere, wanneer de mensen al in de olie zijn en het toch niet merken. Even een constatering tussendoor: bij een joodse bruiloft werd goed gedronken, en ergens is geschreven dat pas wanneer je het verschil tussen licht en donker niet meer kunt zien het feest pas echt goed was. Geen dry-january dus op de bruiloft, en hoewel dat bijna wel het geval leek toen de wijn op was, werd het me toch een feest.

Maar wel een feest met een diepere dimensie, met een boodschap, met evangelie, want anders had Johannes het ons niet verteld.

Het verhaal van de bruiloft te Kana is niets minder dan een opstandingsverhaal, een Paasverhaal, een scheppingsverhaal! Een verhaal dat ons vertelt hoe God ons het volle leven gunt, een leven in overvloed, dat het waard is om beleefd en gevierd te worden! God wil ons gelukkig zien en heeft het allerbeste met ons voor! Hij gunt ons royaal het leven, dat is wat Jezus toont daar op die bruiloft te Kana in Galilea, als het feest dat in het water viel, boven water komt.

Het bruiloftsfeest is op de derde dag, zegt Johannes, die dag kennen wij maar al te goed! Want de derde dag is Opstandingsdag, op de derde dag wordt de dood ten leven gekeerd. In den beginne is de derde dag de dag waarop de Schepper de zeeën maakt en de aarde, de goede en schone aarde, hij tilt het veilig droge boven water. Het is de dag waarop de Schepper het groene leven tot aanzijn spreekt. Jong groen gewas op de aarde en bomen met vruchten en planten, de longen van de aarde, met adem van de Eeuwige. Om die derde scheppingsdag was de derde dag de trouwdag in de joodse cultuur van de tijd van Jezus. De dinsdag was de dag om te huwen. Als om te zeggen: aan jullie die nu samengaan wordt een stuk van de aarde van die derde dag toevertrouwd: maak er wat moois van.

Een scheppingswoord klinkt ook als Jezus zegt: Vul de kruiken. En zij vulden de kruiken met water. En nog een scheppingswoord, letterlijk. Schep er nu wat uit en breng het naar de ceremoniemeester. En zij brachten het. Hoort u het goed? De gasten op de bruiloft moeten zelf aan het scheppen, letterlijk: zij moeten dit water scheppen en aan de ceremoniemeester brengen.

Mensen van de aarde mogen de vaten vullen, zij mogen dus meewerken aan de schepping van de Heer. De mens van de aarde mag meedoen, meewerken, actief worden, mag in opdracht van de Heer de aarde bewerken, en behoeden, haar bewaren voor de toekomst, haar aanschijn vernieuwen. De mens krijgt van de Schepper de opdracht om de goede aarde te bewonen en vruchtbaar te houden. De mens krijgt de opdracht dorheid in het leven te veranderen in vreugde, liefde te brengen waar haat is, zorg te verlenen waar mensen verwaarloosd zijn, levenswijn te schenken waar de dorre doodsheid toeslaat.

God spreekt tot de mens, spreekt tot ons hier en nu: in jullie leven, dat soms zo donker lijkt, in jullie verschaalde en onrustige samenleving, in jullie gewelddadige wereld, vul daar de vaten, kom daar in beweging, zet daar in mijn naam je schouders onder mijn koninkrijk.

En vandaag, op deze bijzondere dag, waarop we het hebben over taken in de gemeente, in al hun diversiteit, taken die jullie volbrachten, voortzetten of nieuw beginnen, mag het scheppingswoord klinken. Vul de kruiken. Schep leven voor de mensen die aan je zorg zijn toevertrouwd, maak het verschil. En weet je gezegend.

Jezus' teken in Kana in Galilea laat zien wat voor feest het wordt als mensen in actie komen, zijn levensteken daagt òns uit in beweging te komen en te bouwen aan het feest, het huwelijk van God met ons, het huwelijk van de Vaderhemel met de Moederaarde!

Op dat feest wordt wijn geschonken, waar je geen kater van krijgt, deze wijn maakt niet kapot, wat je lief is, maar maakt heel, schenkt heil en verlossing. Het tipje van de sluier dat wordt opgelicht geeft zicht op een heel andere werkelijkheid, de nieuwe werkelijkheid waarover ook de Profeet Jesaja zingt in lyrische bewoordingen. Het visioen, waarvan het eerste tipje van de sluier wordt opgelicht, is het visioen van een bestaan waar niets meer in het water valt, waar het glas van levensgeest niet half vol is, maar tot de rand gevuld. Waar leven léven heten mag en feest echte vreugde. Waar je niet meer Verlatene heet of Troosteloze, maar 'Mijn verlangen' en 'Mijn bruid'.

In de joods-christelijke traditie is het beeld van bruid en bruidegom gebruikt voor de verhouding tussen God en aarde, mensheid, die Hij dus intens lief heeft en ten huwelijk vraagt. Ik vraag je om mijn hand, om met mij de aarde te blijven onderhouden en herscheppen. De bruiloft is ook een geliefd beeld voor het Eeuwigheidsleven, het bestaan voorbij onze zichtbare werkelijkheid. Het grote bruiloftsfeest. Het aardse bruiloftsfeest te Kana wordt zo een vooruitwijzing naar die andere dimensie, die ons perspectief mag zijn.

God, als bruidegom, en in het verlengde: Christus als bruidegom heft de aarde aan het licht, en zo tilt hij uw, jouw, mijn leven boven water, en schenkt ons de volle vreugde van zijn levenswijn, zijn eigen bloed!

Wat wilt u van me? De vraag waarmee we begonnen. Stel dat God ons die vraag stelt: wat wil je van Me? Tja, wat willen wij van God? In onze gebeden verwoorden we onze zorgen en verlangens. Willen we dat God die allemaal meteen oplost? Ja, liefst wel natuurlijk, maar de ure is nog niet gekomen. Ons leven hier op aarde vraagt om geduld, maar evengoed ook om actie: we kunnen de vraag ook omdraaien: wat wilt U van ons God? Nou, dat je meewerkt aan de schepping, de aarde, elkaar draagt waar de levenswijn op is en samen de moed er inhoudt om op weg te gaan naar dat moment, dat uur U, dat de ure wel gekomen is.

Amen.